Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji

POLSKO-UKRAIŃSKA RADA WYMIANY MŁODZIEŻY

ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКА РАДА ОБМІНУ МОЛОДДЮ

Ministerstwo Edukacji Narodowej

Projekt został sfinansowany ze środków Polsko-Ukraińskiej Rady Wymiany Młodzieży z dotacji MEN

SCENARIUSZE DZIAŁAŃ EDUKACYJNYCH I WARSZTATOWYCH

Integracja, poznanie się, kontrakt grupowy i diagnoza kompetencji
Projekt „Most Młodzieży PL–UA: dialog, media i wspólna odpowiedzialność”
Projekt nr UKR/2026/W/0101

Data: 24.09.2026 r.
Miejsce: Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości I Administracji w Lublinie
Uczestnicy: Młodzież z Polski i Ukrainy; praca w zespołach mieszanych
Liczba uczestników: 36

WARSZTAT 1. PLANOWANIE PRODUKTÓW MEDIALNYCH – OD ANALIZY DO ODPOWIEDZIALNEGO PRZEKAZU

Cel główny:
Przygotowanie przez młodzież polską i ukraińską koncepcji autorskich produktów medialnych – podcastów i materiałów wideo – podsumowujących doświadczenia i wiedzę zdobytą podczas warsztatów dotyczących stereotypów, dezinformacji i mowy nienawiści, z uwzględnieniem zasad odpowiedzialnego, rzetelnego i odpornego na manipulację przekazu.

Cele szczegółowe:

- rozwijanie umiejętności planowania krótkich form medialnych, w szczególności podcastów i materiałów wideo;
- wybór i analiza problemów społecznych związanych ze stereotypami, dezinformacją i mową nienawiści;
- rozpoznawanie przyczyn i skutków omawianych zjawisk oraz przedstawianie ich w sposób zrozumiały dla odbiorcy;
- kształtowanie umiejętności budowania logicznego przekazu według struktury: problem – analiza – rozwiązania;
- rozwijanie umiejętności weryfikowania informacji i odpowiedzialnego korzystania ze źródeł;
- kształtowanie świadomości odpowiedzialności za słowo, obraz i publikowane treści;
- rozwijanie kompetencji współpracy, komunikacji i podziału zadań w mieszanych zespołach polsko-ukraińskich;

Projekt został sfinansowany ze środków Polsko-Ukraińskiej Rady Wymiany Młodzieży z dotacji MEN

- poznanie podstawowych ról w procesie przygotowania materiału medialnego: prowadzącego, fact-checkera i realizatora.

Metody, formy i materiały:

Metody: warsztat projektowy, analiza problemu społecznego, burza mózgów, dyskusja moderowana, planowanie scenariusza, praca koncepcyjna nad podcastem i materiałem wideo, podział ról i zadań.

Formy pracy: praca w mieszanych zespołach PL–UA, praca indywidualna nad przydzielonymi zadaniami, konsultacje i prezentacja koncepcji na forum grupy.

Materiały: materiały z wcześniejszych warsztatów, przykłady treści medialnych, notatki i wyniki pracy uczestników, arkusze do planowania produktu medialnego, papier, markery, komputery lub telefony – w zakresie dostępnych narzędzi.

Szczegółowy przebieg warsztatu:

1. Wprowadzenie i nawiązanie do wcześniejszych warsztatów

Prowadzący przypomina główne zagadnienia poruszane podczas wcześniejszych zajęć: stereotypy, dezinformację, manipulację emocjonalną i mowę nienawiści. Uczestnicy zastanawiają się, które z omawianych problemów warto przedstawić szerszemu gronu odbiorców w formie podcastu lub krótkiego materiału wideo.

2. Praca w mieszanych zespołach PL–UA – wybór problemu

Uczestnicy pracują w mieszanych polsko-ukraińskich zespołach. Każda grupa wybiera problem społeczny, który chce podjąć w swoim produkcie medialnym, np. mechanizmy manipulacji, rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji, stereotypy lub mowę nienawiści. Zespoły określają, dlaczego wybrany temat jest ważny i do jakiej grupy odbiorców chcą skierować swój przekaz.

3. Analiza problemu – przyczyny i skutki

Zespoły analizują wybrane zagadnienie, wskazując jego możliwe przyczyny, mechanizmy powstawania i konsekwencje dla jednostek lub społeczności. Uczestnicy odwołują się do wiedzy i przykładów poznanych podczas wcześniejszych warsztatów. Zwracają uwagę na konieczność odróżniania faktów od opinii oraz sprawdzania informacji przed ich wykorzystaniem w materiale.

4. Opracowanie koncepcji przekazu – problem, analiza, rozwiązania

Każda grupa przygotowuje wstępną koncepcję podcastu lub materiału wideo, opierając ją na strukturze: problem – analiza – rozwiązania. Najpierw określa, jaki problem chce przedstawić,

następnie wyjaśnia jego mechanizmy i skutki, a na końcu proponuje możliwe sposoby reagowania lub przeciwdziałania. Uczestnicy planują główne tezy, kolejność wypowiedzi oraz sposób zainteresowania odbiorcy tematem.

5. Podział ról i odpowiedzialności w zespole

W ramach zespołów uczestnicy dzielą się zadaniami odpowiadającymi podstawowym rolom w przygotowaniu produktu medialnego. Prowadzący odpowiada za przygotowanie i prowadzenie wypowiedzi, fact-checker za sprawdzanie informacji i wiarygodności wykorzystywanych treści, a realizator za kwestie związane z przygotowaniem i rejestracją materiału. Podział ról ma wspierać współpracę, odpowiedzialność za poszczególne etapy oraz jakość końcowego przekazu.

6. Omówienie koncepcji i konsultacje

Zespoły przedstawiają założenia planowanych produktów: wybrany temat, odbiorców, główny komunikat, strukturę materiału i podział zadań. Pozostali uczestnicy mogą zadawać pytania i przekazywać uwagi. Grupy weryfikują, czy planowany przekaz jest zrozumiały, oparty na faktach, nie powiela stereotypów i nie wykorzystuje technik manipulacyjnych.

Rezultaty / co powstało:

- koncepcje autorskich podcastów i materiałów wideo przygotowywanych przez mieszane zespoły PL–UA;
- wybór tematów i problemów społecznych związanych ze stereotypami, dezinformacją i mową nienawiści;
- wstępne analizy wybranych problemów, obejmujące ich przyczyny, mechanizmy i skutki;
- plany przekazów medialnych oparte na strukturze: problem – analiza – rozwiązania;
- podział ról i odpowiedzialności w zespołach, z uwzględnieniem funkcji prowadzącego, fact-checkera i realizatora;
- rozwijanie umiejętności współpracy, krytycznej analizy informacji i odpowiedzialnego tworzenia treści.

Ewaluacja:
Ewaluacja polegała na analizie zaangażowania uczestników w pracę zespołową, ocenie przygotowanych koncepcji oraz omówieniu ich podczas prezentacji. Weryfikowano, czy grupy potrafią jasno określić problem, przeanalizować jego przyczyny i skutki, zaproponować rozwiązania oraz zaplanować odpowiedzialny przekaz medialny. Istotnym elementem była również ocena współpracy i podziału zadań w zespołach PL–UA.

Dokumentacja potwierdzająca realizację: fotografie dokumentujące pracę uczestników w mieszanych zespołach; arkusze, notatki lub konspekty zawierające wybrane tematy; gotowe podcasty i materiały wideo jako dokumentacja dalszego etapu pracy nad produktami medialnymi.

WARSZTAT 2. PRODUKCJA MATERIAŁÓW MEDIALNYCH

Cel główny:

Praktyczne przygotowanie przez uczestników krótkich materiałów audio-wideo, w szczególności rolek wideo o długości 60–90 sekund, na podstawie scenariuszy i koncepcji opracowanych podczas wcześniejszego warsztatu. Działanie miało rozwijać umiejętność odpowiedzialnego tworzenia i realizowania przekazów medialnych, opartych na faktach, rzetelności informacyjnej i szacunku wobec odbiorców.

Cele szczegółowe:

- przejście od etapu planowania produktu medialnego do jego praktycznej realizacji;
- rozwijanie umiejętności przygotowania i nagrywania krótkich form wideo;
- poznanie praktycznych zasad pracy w studiu multimedialnym i organizacji mini-studia medialnego;
- rozwijanie umiejętności prowadzenia wypowiedzi, moderowania rozmów i prezentowania treści przed kamerą;
- kształtowanie umiejętności współpracy i podziału zadań w mieszanych zespołach polsko-ukraińskich;
- doskonalenie umiejętności selekcji informacji i sprawdzania ich wiarygodności przed publikacją;
- zwrócenie uwagi na jakość, zrozumiałość i odpowiedzialność przekazu medialnego;
- rozwijanie samodzielności, kreatywności i kompetencji medialnych poprzez uczenie się w działaniu

Metody, formy i materiały:

Metody: learning by doing (uczenie się przez działanie), symulacja pracy redakcji, praktyczne nagrania, konsultacje eksperckie, monitoring merytoryczny treści, bieżący feedback i korekta materiału.

Formy pracy: praca w małych, mieszanych zespołach PL–UA; realizacja zadań w formule mini-studia medialnego; konsultacje z dziennikarzem i specjalistą ds. edukacji medialnej; wspólne omawianie nagranych materiałów.

Miejsce realizacji: studio multimedialne WSPA.

Projekt został sfinansowany ze środków Polsko-Ukraińskiej Rady Wymiany Młodzieży z dotacji MEN

Osoby wspierające realizację: dziennikarz i specjalista ds. edukacji medialnej – Ł. Borkowski., oraz Dorota Grabowska wydawca programów telewizyjnych o tematyce społecznej w TVP Info – Puls Polski i Twoja Sprawa. W 2015 roku asystent reżysera oraz II reżyser w produkcji filmowej dla dzieci na zlecenie telewizji Canal+ .

Materiały i sprzęt: wyposażenie studia multimedialnego, sprzęt do rejestracji obrazu i dźwięku, urządzenia do nagrywania, przygotowane wcześniej scenariusze, notatki i materiały merytoryczne zespołów.

Szczegółowy przebieg warsztatu:

1. Wprowadzenie do części produkcyjnej

Prowadzący przedstawia cel spotkania i wyjaśnia, że warsztat stanowi praktyczną kontynuację wcześniejszego etapu planowania produktów medialnych. Uczestnicy wracają do przygotowanych koncepcji, scenariuszy i podziału ról. Omawiane są podstawowe zasady pracy w studiu oraz organizacja nagrań w formule mini-redakcji.

2. Przygotowanie zespołów do nagrań

Uczestnicy pracują w małych, mieszanych zespołach polsko-ukraińskich. Każda grupa porządkuje scenariusz krótkiego materiału, ustala kolejność wypowiedzi i przygotowuje się do nagrania rolki wideo o planowanej długości 60–90 sekund. Zespoły przypominają sobie główny komunikat materiału, grupę odbiorców oraz strukturę przekazu wypracowaną podczas poprzedniego warsztatu.

3. Organizacja mini-studia medialnego i podział zadań

Grupy przygotowują się do realizacji nagrania, rozdzielając zadania zgodnie z przyjętym podziałem ról. Uczestnicy mogą występować przed kamerą, prowadzić lub moderować rozmowę, kontrolować zgodność wypowiedzi ze scenariuszem i sprawdzać poprawność merytoryczną treści. Działanie odwzorowuje podstawowe elementy pracy zespołu redakcyjnego

4. Praktyczna realizacja materiałów

Zespoły przystępują do nagrywania krótkich materiałów audio-wideo w studiu multimedialnym WSPA. Uczestnicy samodzielnie realizują zaplanowane wypowiedzi i rozmowy, ćwiczą prezentowanie treści oraz współpracę podczas nagrania. Praca przebiega metodą learning by doing – uczestnicy uczą się poprzez wykonywanie kolejnych czynności produkcyjnych i rozwiązywanie pojawiających się problemów.

5. Konsultacje eksperckie i monitoring merytoryczny

W trakcie pracy zespoły korzystają ze wsparcia dziennikarza i specjalisty ds. edukacji medialnej Ł. Borkowskiego. Konsultacje dotyczą sposobu prezentowania treści, czytelności przekazu, jakości wypowiedzi oraz zgodności materiału z zasadami rzetelności informacyjnej. Prowadzący udziela bieżącej informacji zwrotnej, wskazuje elementy wymagające dopracowania i wspiera uczestników w doskonaleniu nagrań.

6. Omówienie rezultatów pracy

Po zakończeniu nagrań uczestnicy omawiają przebieg realizacji, dzielą się doświadczeniami i wskazują, jakie umiejętności wykorzystali podczas pracy w mini-studiu. Zwracają uwagę na znaczenie weryfikacji informacji, odpowiedzialności za słowo i obraz oraz współpracy przy tworzeniu materiału przeznaczonego do publikacji. Materiały przygotowane w ramach działania są przeznaczone do dalszego opracowania, prezentacji podczas debaty publicznej i upowszechniania online.

Rezultaty / co powstało:

- praktycznie zrealizowane nagrania krótkich materiałów audio-wideo, w tym rolek wideo o długości 60–90 sekund;
- 4 materiały audio-wideo (rolki i/lub podcasty) wskazane jako zakładany rezultat działania w opisie projektu – ostateczną liczbę i format należy potwierdzić na podstawie gotowych plików;
- doświadczenie uczestników w pracy w formule mini-studia medialnego i symulacji pracy redakcji;
- rozwinięcie umiejętności nagrywania, prowadzenia wypowiedzi, moderowania rozmów i współpracy przy produkcji;
- praktyczne zastosowanie zasad weryfikowania informacji, rzetelności i odpowiedzialności za przekaz;
- materiały przeznaczone do prezentacji podczas debaty publicznej oraz publikacji i upowszechniania online.

Ewaluacja:

Ewaluacja miała charakter bieżący i praktyczny. Obejmowała obserwację zaangażowania uczestników w realizację nagrań, ocenę współpracy w zespołach, wykorzystania przygotowanych scenariuszy oraz stosowania zasad rzetelności informacyjnej. Informacja zwrotna udzielana przez osobę wspierającą warsztat pozwalała uczestnikom na bieżąco doskonalić sposób prezentowania treści i jakość przygotowywanych materiałów. Podsumowanie pracy umożliwiło uczestnikom wskazanie zdobytych umiejętności i doświadczeń.

Dokumentacja potwierdzająca realizację:

- fotografie dokumentujące pracę uczestników w studiu multimedialnym WSPA;

- nagrania wideo dokumentujące przebieg warsztatu i pracę zespołów;
- gotowe pliki rolek, podcastów lub innych materiałów audio-wideo;
- scenariusze i konspekty wykorzystane podczas nagrań;
- materiały robocze, notatki lub podział ról w zespołach – jeżeli zostały zachowane;
- materiały opublikowane online oraz dokumentacja prezentacji produktów podczas debaty publicznej – jako potwierdzenie późniejszego upowszechnienia.

WARSZTAT 3. OPRACOWANIE MANIFESTU MŁODZIEŻY PL–UA

Cel główny:

Wspólne opracowanie przez młodzież polską i ukraińską Manifestu Młodzieży PL–UA, wyrażającego wartości, zasady i rekomendacje dotyczące odpowiedzialnej komunikacji w przestrzeni cyfrowej i w relacjach międzykulturowych. Działanie miało wzmocnić sprawczość uczestników, ich poczucie odpowiedzialności za słowo oraz gotowość do zabierania głosu w sprawach ważnych dla młodych ludzi.

Cele szczegółowe:

- umożliwienie uczestnikom samodzielnego określenia wartości, na których powinien opierać się dialog polsko-ukraiński;
- rozwijanie umiejętności formułowania własnych opinii, argumentowania i wspólnego wypracowywania stanowiska;
- kształtowanie odpowiedzialności za treści publikowane i udostępniane w internecie;
- przełożenie doświadczeń z warsztatów o stereotypach, dezinformacji i mowie nienawiści na praktyczne zasady komunikacji;
- rozwijanie postawy szacunku wobec różnic językowych, kulturowych i indywidualnych doświadczeń;
- wzmocnienie poczucia sprawstwa i roli młodzieży jako aktywnych uczestników debaty publicznej oraz liderów opinii;
- wypracowanie rekomendacji kierowanych do szkół, mediów i użytkowników przestrzeni cyfrowej.

Metody, formy i materiały:

Metody: warsztat projektowy, moderowana dyskusja, pytania problemowe, burza mózgów, praca nad wspólnym stanowiskiem, formułowanie rekomendacji, elementy edukacji obywatelskiej i medialnej.

Formy pracy: aktywna praca uczestników, wymiana perspektyw polskiej i ukraińskiej, wspólne uzgadnianie treści Manifestu, prezentowanie i porządkowanie propozycji.

Materiały: pytania kluczowe do dyskusji, materiały piśmiennicze i arkusze do zapisywania propozycji, komputer lub urządzenie do opracowania końcowej wersji Manifestu; materiały dokumentujące przyjęte zasady i wypowiedzi uczestników.

Szczegółowy przebieg warsztatu:

1. Wprowadzenie i nawiązanie do wcześniejszych działań

Prowadzący przypomina najważniejsze zagadnienia podejmowane podczas wcześniejszych warsztatów: stereotypy, dezinformację, mowę nienawiści, odpowiedzialność za publikowane treści oraz znaczenie dialogu międzykulturowego. Uczestnicy zostają zaproszeni do spojrzenia na siebie nie tylko jako odbiorców mediów, lecz także jako osoby, które mogą kształtować sposób komunikowania się w przestrzeni publicznej i cyfrowej.

2. Rozmowa wokół pytań kluczowych

Uczestnicy odpowiadają na pytania dotyczące tego, jak chcą komunikować się ze sobą i z innymi, jak reagować na krzywdzące treści, jak rozpoznawać granicę między opinią a hejtem oraz jaką odpowiedzialność ponosi osoba publikująca lub udostępniająca materiały w internecie. Rozmowa obejmuje również pytanie o to, jakie wartości powinny łączyć młodych ludzi mimo różnic językowych, kulturowych i doświadczeń.

3. Formułowanie wspólnego systemu wartości

Na podstawie dyskusji młodzież samodzielnie formułuje propozycje zasad i wartości, które powinny znaleźć się w Manifeście. W centrum prac znajdują się szacunek, empatia, uważne słuchanie, nieocenianie innych na podstawie języka, akcentu, narodowości lub pochodzenia, a także odpowiedzialność za słowo, obraz i udostępniane treści. Prowadzący wspiera proces porządkowania wypowiedzi, pozostawiając uczestnikom decyzję o ostatecznym brzmieniu postulatów.

4. Uzgodnienie i redakcja Manifestu

Zgłoszone propozycje są omawiane, porządkowane i uzgadniane jako wspólne stanowisko młodzieży polskiej i ukraińskiej. Uczestnicy weryfikują, czy zapisy są zrozumiałe, konkretne i zgodne z wartościami, które chcą reprezentować. W ten sposób powstaje wspólny Manifest Młodzieży PL–UA – dokument wyrażający głos uczestników, a nie narzucony z zewnątrz zestaw zasad.

5. Podsumowanie i przygotowanie do upowszechnienia

Projekt został sfinansowany ze środków Polsko-Ukraińskiej Rady Wymiany Młodzieży z dotacji MEN

Na zakończenie uczestnicy podkreślają znaczenie osobistej odpowiedzialności za codzienną komunikację oraz rolę młodych ludzi w budowaniu przestrzeni cyfrowej opartej na szacunku i faktach. Manifest zostaje przygotowany jako wspólny rezultat projektu, możliwy do zaprezentowania podczas debaty publicznej i wykorzystania w działaniach informacyjnych oraz upowszechniających.

Rezultaty / co powstało:

- Manifest Młodzieży PL–UA – wspólny dokument zawierający wartości, zasady odpowiedzialnej komunikacji i rekomendacje dotyczące przestrzeni cyfrowej;
- wyrażone przez uczestników wspólne stanowisko dotyczące szacunku, empatii, przeciwdziałania hejtowi i odpowiedzialności za udostępniane treści;
- rekomendacje skierowane do szkół i mediów, sformułowane przez samą młodzież;
- wzmocnienie poczucia sprawstwa uczestników i ich roli jako liderów opinii oraz aktywnych uczestników życia obywatelskiego;
- materiał możliwy do prezentacji i dalszego upowszechniania w ramach projektu**.**

Ewaluacja:

Ewaluacja miała charakter podsumowujący i opierała się na obserwacji zaangażowania uczestników w dyskusję, zgłaszania propozycji, argumentowania oraz uzgadniania wspólnych zapisów. Ważnym wskaźnikiem realizacji celu było opracowanie przez młodzież wspólnego dokumentu i samodzielne wskazanie rekomendacji, które chcą skierować do szkół i mediów. Dodatkowym potwierdzeniem rezultatów jest materiał filmowy, w którym uczestnicy prezentują wybrane deklaracje Manifestu.

Dokumentacja potwierdzająca realizację:

- Manifest Młodzieży PL–UA w wersji końcowej – jeżeli został utrwalony jako odrębny dokument;
- załączony materiał filmowy „Manifest klip.mp4”, prezentujący uczestników i wybrane deklaracje w języku polskim i ukraińskim;
- fotografie dokumentujące pracę nad Manifestem i jego prezentację;